

El millor procediment per retornar la respiració es el de l'acció agarrant la part superior dels braços prop dels múscles ó espatlles, tirant y alsant les espatlles, ab lo qual se sent penetrar l'aire dintre 'l pit, y deixant anar, s'imita 'l moviment respiratori.

Durant aquestes maniobras de respiració artificial, no s'han de deixar las fregas ni las rajolas ó ampollas d'aygua calenta als peus, aixellas y al llarch del cos.

Tan prompte se manifesti la vida, se dona al malalt un cordial, un poquet de ví ranci ó bè aygua de tila ó tarongina ab una mica d'ayguardent. Si tè mareig, se facilita 'l vòmit ab els pels d'una ploma untats d'oli, y se vigila per un cas de repetició d'asfixia.

Si de un lloch de molta gent ne trauhen una persona que s'asfixiaba per l'aire impur, se treu al aire, se li fan fregas, se li fan asperges d'aygua freda á la cara que no penetri á la boca, y se li fa respirar vinagre ó amoniach ab precaució, y si convingués, la respiració artificial; y també una ajuda d'aygua ab duas unsas de sal, y no fer beure res abans de haver respirat.

Els gasos d'un braser, d'una estufa, d'un cup que bull, de plantas y flors dintre 'l quarto, poden asfixiar: s'ha de anar ab molta precaució per entrar en el local en que hi ha un asfixiat, perque la poca serenitat fa que moltes vegadas son víctimas els que la volen salvar; ab aixó abans s'ha de baixarhi un llum, el qual si s'apaga, mala senyal; allavors tírashi aygua de cals y el que hi hagi de penetrar lligat ab una corda al cos, perque 'ls altres el puguin treure tirant: si hi ha oberturas, que s'aguantí la respiració fins haverlas obertas: ha de portar un ganxo lligat á una corda per enganxar la roba del asfixiat; y lo mateix en un asfixiat en minas, pous, cisternas, clavegueras, comunas y orinadors: sempre obrar prompte, pero ab serenitat.

La persona que se tiri al aygua per salvar á un que s'ofega, ha de procurar agafarlo per els cabells ab la mà esquerra, y ab la mà dreta agafarlo per la espatlla dreta, y mantenirlo ab la cara fora l'aygua; no acostarse al que salva, ni deixarse agarrar per ell, que seria perillós; tenir l'ofegat á certa distancia ab els braços extesos y nadar ab els peus; tot seguit se li agafa la munyeca y se li porta darrera 'l cap fentlo nadar panxa enlayre y ab el cap sobre 'l pit del salvador, fins á conduhirlo á fora.

Respecte l'asfixia per el llamp, se porta á un lloch ventilat; se li treuhen els vestits, se li fan asperges d'aygua freda en tot el cos, y tot seguit fregas fortas y respiració artificial. Evitar en temps de tempestat de posarse en punts alts, sota arbres, prop de campanas, de barras altas de ferro, de edificis alts sense parallamps, corrents d'aire, ni corre.

De la asfixia del fret y calor no cal parlarne en aquesta comarca y país, donchs estem al rovell del ou, ni massa fret ni massa calor, si bè hem tingut dias de fret extraordinari per aquet país.

Molts descontents tenen l'atreuiment de queixarse: que pensin que hi ha molts punts de moltíssim més de calor y de molt més fret, ab frequents terratrémols y vents que destrueixen pobles y ciutats.

Succeheix algunas vegadas que una criatura naix ab senyals d'asfixia, y convé